

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M. Hoogwijk– Inge van de Klundert	Datum	9 juni 2017
Doorkiesnummer	030–2864030	Ons kenmerk	4493583
E-mail	m.hoogwijk@utrecht.nl	Onderwerp	Voortgangsrapportage Utrechtse
Bijlage(n)	– Voortgangsrapportage Utrechtse Energie 2016 – Duurzaamheidsverslag 2016		Energie en Duurzaamheidsverslag 2016
Uw kenmerk		Verzonden	
Uw brief van			

Geachte raadsleden,

In de bijlagen bij deze brief vindt u de Voortgangsrapportage Utrechtse Energie 2016 en het Duurzaamheidsverslag 2016.

Voortgangsrapportage Utrechtse Energie

Conform de opzet voor de eerdere voortgangsrapportage hebben we een overzicht gemaakt van de werkzaamheden, resultaten en effecten van het energieprogramma over 2016. De focus hierbij ligt op de vraag of we voldoende doelgericht werken aan de energieagenda's zoals afgesproken en een terugblik te geven wat goed en minder goed heeft gewerkt.

Het overzicht leert ons dat: De meest actuele cijfers over CO₂-emissies zijn over het jaar 2015. De cijfers over het verbruik van energie aangeleverd door Stedin (elektriciteit en gas) en Eneco (warmte) laten een reductie zien van op alle bronnen en sectoren (bedrijven en particulieren). In 2015 was de daling van de stedelijke CO₂-emissie ten opzichte van 2010 circa 8%. In 2014 bedroeg de daling ten opzichte van 2010 circa 4%. Verklaring is een dalende CO₂ emissie bij zowel elektriciteit als, gas-warmte en nieuwe lagere CO₂ emissie voor mobiliteit. Voor mobiliteit is met name het schoner worden van de voertuigen een belangrijke verklaring. Er is in 2015 ten opzichte van 2010 5% minder CO₂ emissie door voertuigen uitgestoten terwijl het aantal vervoerskilometers in de stad nog wel toeneemt. Het aandeel zonne-energie is weer gegroeid in 2016. De afgelopen jaren was de groei in de orde van meer dan 30%. Ook na de afschaffing van de subsidieregeling landelijk en lokaal in 2014 gaat de stijging door. Dit is voor een groot deel dankzij de succesvolle aanvragen bij de SDE+ regeling uit 2014 die in 2016 tot plaatsing van zonnepanelen heeft geleid. Hierdoor verwachten we voor eind 2016 een totaal opgesteld

vermogen van rond de 17.000 kWp waarmee de doelstelling van 10% van de daken in 2020 belegd met zonnepanelen binnen bereik ligt.

In 2016 is het onderwerp warmte in urgentie en belang veel aan de orde geweest. In 2016 is warmte en stadswarmte zeer actueel geworden. Het warmtenet bleek minder milieu-efficiënt dan werd aangenomen, waardoor problemen ontstonden bij de vergunningverlening van nieuwbouwwoningen. Naast de vragen over de milieuprestaties kwamen in 2016 de vragen over de duurzaamheid en de kosten voor het warmtenet sterker naar voren. Het debat ging zowel over de kosten voor het gebruik als voor het afsluiten. De maatschappelijke discussie over stadsverwarming is een katalysator geweest in het ambtelijk en bestuurlijk gesprek met Eneco over de verduurzaming van stadsverwarming. Er is een bestuurlijk overleg gestart tussen de gemeente en Eneco, dat nu halfjaarlijks plaatsvindt.

Ook is het uitfasen van aardgas, mede ook door landelijke ontwikkelingen, een urgent vraagstuk geworden doordat het rijk aankondigde in 2050 een CO₂ arme energievoorziening te willen hebben. De combinatie tussen de problematiek bij de stadswarmte en het uitfasen van het aardgas, maakt dat we in Utrecht een uitdaging zien met betrekking tot het aansturen van de warmtetransitie. Er is geen blauwdruk en techniek en de markt ontwikkelen zich snel. We weten niet precies hoe het speelveld eruit gaat zien in 2010, een goed proces en kader waarbinnen we dit traject aangaan is daarom noodzakelijk. We verwachten dat ook in 2017 dit een thema blijft en we brengen binnen enkele maanden een visie op de warmtetransitie ter besluitvorming richting de gemeenteraad.

In de energieagenda's concludeerden we dat de activiteiten op het gebied van beïnvloeding andere overheden minstens net zo belangrijk zijn als het samenwerken met bewoners en bedrijven. In 2016 hebben we grote stappen gezet in het netwerk in Den Haag en de boodschap van Utrecht daar onder de aandacht gebracht. Tenslotte is in 2016 de samenwerking met de STUW, Stedin, Energie U en Eneco versterkt door het oprichten van de Regietafel Energietransitie Utrecht. In dit bestuurlijk overleg, dat ook aparte samenwerking kent op ambtelijk niveau, worden projecten besproken en data over planning en investeringen met elkaar vergeleken. Deze eerste aanzet tot samenwerking op deze unieke wijze wordt door iedereen als positief beschouwd en geeft ruimte tot verdere samenwerking op projectniveau.

Aantal eerdere toezeggingen en Moties

Mede als gevolg van de ervaringen met het project renovatie naar NulOpdeMeter (NOM) in Kanaleneiland hebben we in 2016 het NOM-concept voor particuliere woningeigenaren bij renovatie losgelaten en zijn we meer gaan focussen op no regret NOM ready. Dit betekent dat een woningeigenaar niet in één keer renoveert naar NOM, maar dat over de periode van meerdere jaren stapsgewijs doet. We verleggen hiermee niet de doelstelling, maar laten het sturen op eenzijdig marktconcept NOM los (NOM is een totaalpakket van energiebesparing, advies, hardware, nazorg en prestatiegarantie). Uit verschillende landelijke projecten en gesprekken met de markt is duidelijk geworden dat NOM renovatie voor particuliere woningen nu niet realistisch is. Conform motie 2015/152 is hier ook gesproken met Urgenda. Urgenda heeft een concept van NOM woning dat minder isolatie heeft en meer huisgebruikers duurzame energie opwekt. Het wordt uitgevoerd door een social entrepreneur thuisbaas, die het hele traject aanbiedt: van advies, 'hardware', tot nazorg en prestatiegarantie. Het aanbieden van het gehele traject past bij onze visie van het ontzorgen van bewoners. Het kwam echter niet tot een samenwerking op grote schaal in Utrecht. Dit omdat de tijdrovende acquisitie buiten het aanbod viel terwijl juist hier een knelpunt zit. Bovendien werd er een forse bijdrage van 5000 euro per woning van de gemeente gevraagd. In het coalitieakkoord is opgenomen dat de gemeenten geen hardware financiert als het gaat om energieoplossingen. Naast Urgenda is een brede marktconsultatie uitgevoerd met verschillende partijen, die aantoonde dat de bouwsector minder ver is dan gehoopt. We verleggen in 2017 de focus naar aardgasvrij en

energieneutraal. Particuliere woningeigenaren stimuleren we via een stappenplan zodat deze verspreid over meerdere jaren de investeringen kunnen doen volgens het “no-regret principe”).

In Utrecht is sprake van een gestaag groeiend aantal woningen dat als (bijna) Energieneutraal kan worden aangemerkt. Verspreid over de stad (Leidsche Rijn, Zuid, Oost, Noordoost en Noordwest gaat het waarschijnlijk om een stuk of 10 – 20 losse woningen. Maar ook VvE's tonen zich actief. Inzet is om dit aantal de komende jaren snel verder uit te breiden. Dat gebeurt mede door daar waar mogelijk het eigen gemeentelijk huizenbezit voor verkoop Energieneutraal te maken.

In lijn met de motie 2016/98 kunnen bewoners met wensen en knelpunten bij hun huisvestingssituatie terecht bij Slim-Wonen bijeenkomsten, bij adviseurs, bij de verschillende loketten, maar bijvoorbeeld ook bij de Rabobank (voor financieel advies en mogelijkheden) sinds kort zelfs in het Rabo Groenhuis waar ze advies kunnen krijgen over de financiële mogelijkheden zoals de groene hypotheek. Vóór de jaarbeurs., naast Kinopolis is de ontmoetingsplaats ANNE ontstaan, waar bewoners en belangstellenden niet alleen informatie kunnen krijgen over NOM en energieneutraal verbouwen maar ook gesprekken met professionals op gang worden gebracht. De huidige ervaring leert dat energieneutraal wonen het meest kansrijk is wanneer dit gekoppeld is aan een natuurlijk moment zoals een verhuizing of geplande verbouwing. In 2017 zoeken we naar de combinaties die aansluiten bij het natuurlijke moment om een woning energieneutraal te maken.

Duurzaamheidsverslag

Naast de uitgebreide voortgangsrapportage presenteren wij u ook het Duurzaamheidsverslag 2016. Doel van het verslag is om duurzaamheid in Utrecht meetbaar en zichtbaar te maken zodat jaarlijks de balans van de staat van Utrecht kan worden gepresenteerd. Het is de derde maal dat het duurzaamheidsverslag wordt opgesteld.

De duurzaamheid binnen de Utrechtse gemeentegrenzen is in beeld gebracht en wordt vergeleken met de gegevens van vorig jaar. Waar mogelijk en zinvol is een vergelijking met de 3 andere grote steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag opgenomen. Daarnaast zijn op uw verzoek een aantal nieuwe indicatoren toegevoegd, zoals informatie over de openbare verlichting. Niet voor alle onderwerpen is informatie beschikbaar of zijn jaarlijks nieuwe cijfers voorhanden. We hebben deze gegevens wel in het verslag opgenomen, zodat een compleet beeld wordt weergegeven. Door het jaarlijks herhalen van dit verslag kunnen we sturen op de ontwikkeling van indicatoren die relevant zijn.

Afstemming rapportages

De dataverzameling voor dit verslag, de voortgangsrapportage Utrechtse Energie, de Staat van Utrecht, en het jaarverslag Dierenwelzijn zijn afgestemd met elkaar. In de Staat van Utrecht zijn provinciale CBS cijfers op het gebied van duurzaamheid te vinden. Daarnaast is in de rapportage ook gekeken naar de Global Goals monitor die op dit moment in ontwikkeling is. De Global Goals zijn internationaal vastgestelde brede duurzaamheids-doelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's). Waar relevant zijn de Global Goals aangegeven in het Duurzaamheidsverslag.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Burgemeester en Wethouders

Datum 9 juni 2017
Kenmerk 4493583

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders

De secretaris,

De burgemeester,